



Systemy vzdělávání advokátů v EU

Polsko

Informace poskytla: Národní komora právních poradců (*Krajowa Izba Radców Prawnych*)

duben 2014

POPIS VNITROSTÁTNÍHO SYSTÉMU ODBORNÉ PŘÍPRAVY ADVOKÁTŮ v Polsku

1. Přístup k profesi

Vysokoškolské / univerzitní vzdělání	ANO
Titul v oboru právo je povinný	ANO – uchazeči musí být držiteli alespoň magisterského titulu
Postup, jak dosáhnout plné způsobilosti k výkonu advokátní profese	<ul style="list-style-type: none"> • Příjímací zkouška (organizovaná státem, tj. ministerstvem spravedlnosti); místní právnické komory zkoušku pouze zajišťují, nestanovují otázky, ale hodnotí odpovědi na základě správných odpovědí poskytnutých ministerstvem • Absolvování koncipientské právní praxe • Státní zkouška na konci koncipientské právní praxe • Registrace u advokátní komory <p>V Polsku existují dvě kategorie právních zástupců: advokáti a právní poradci. Právní poradci až donedávna nemohli hájit klienty v trestních věcech, toto omezení však přestane platit.</p> <p>Od 15. července 2015 nebude v rozsahu jejich pravomocí žádný rozdíl. Jak advokáti, tak právní poradci budou mít stejné právo na slyšení u všech soudů a všech typů věcí. To zahrnuje i Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud a Ústavní soud.</p>

	<p>Jediný rozdíl, který existuje teď a přetrvává i po 15. červenci 2015, je ten, že právní poradce smí svou profesi vykonávat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) samostatně, nebo jako b) člen občanského či obchodního sdružení, v němž jsou partnery právní poradci, advokáti, daňoví poradci, patentoví zástupci nebo zahraniční advokáti, nebo c) na základě pracovní smlouvy, <p>zatímco advokát může svou praxi vykonávat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) samostatně; nebo jako b) člen občanského či obchodního sdružení, v němž jsou partnery právní poradci, advokáti, daňoví poradci, patentoví zástupci nebo zahraniční právníci. <p>Advokát tedy nemůže svou praxi vykonávat na základě pracovní smlouvy.</p> <p>Aby se osoba mohla stát v Polsku právním zástupcem (advokátem či právním poradcem), musí:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mít dokončené vysokoškolské studium v Polské republice, a získat tak magisterský titul, nebo dokončit vysokoškolské studium v zahraničí, pokud je takovéto vzdělání Polskou republikou uznáváno; 2) v plném rozsahu požívat svých občanských práv; 3) být plně svéprávná; 4) být osobou morálně bezúhonnou, jejíž chování v minulosti představuje záruku řádného výkonu profese; 5) dokončit úvodní odbornou přípravu v Polské republice a složit zkoušky pro právní poradce či advokáty.
<p>Alternativní přístup k profesi:</p>	<p>ANO</p> <p>Alternativní přístup k profesi platí pro držitele titul Ph.D., profesory v oboru práva a odborné právní asistenty (podrobnosti viz níže v oddíle „Koncipientská právní praxe“).</p>

2. Odborná příprava během koncipientké právní praxe		
Existuje koncipientká právní praxe?	ANO	<p>Právní základ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • článek 32 zákona o právnických poradcích (Ustawa o Radcach Prawnych) (v polštině) • zákon o advokacii (Ustawa Prawo o adwokaturze)
Povinná	ANO, nikoli však pro všechny kategorie uchazečů	<p>Stanovená délka: 3 roky</p> <p>Absolventi oboru práva, na něž se nevztahuje požadavek úvodní odborné přípravy a povinnost složit závěrečnou zkoušku s cílem získat přístup k profesi advokáta či právního rádce, jsou tyto:</p> <ul style="list-style-type: none"> – habilitované osoby s titulem Ph.D. a profesoři z oboru práva, – osoby vykonávající profesi soudce, státního zástupce nebo notáře, – osoby, které i) složily závěrečnou zkoušku opravňující k výkonu profese soudce, nebo ii) jsou držiteli titulu Ph.D. a během předchozích 5 let alespoň 3 roky pracovaly na nižší pozici v soudní správě nebo v právnické kanceláři jako odborní právní asistenti. <p>Absolventi oboru práva, na které se nevztahuje požadavek úvodní odborné přípravy, jsou však povinni složit závěrečnou zkoušku (advokátní zkoušku):</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby, které po dobu alespoň 5 let: <ol style="list-style-type: none"> a) byly zaměstnány na nižší pozici v soudní správě, a to v období 8 let předcházejících advokátní zkoušce; b) byly zaměstnány v advokátní kanceláři na základě pracovní smlouvy nebo občanskoprávní smlouvy, a to během 10 let předcházejících advokátní zkoušce na pozici, která vyžaduje znalosti z oboru práva a přímo souvisí s poskytováním právních

		<p>služeb klientům;</p> <p>c) byly zaměstnány v orgánu veřejné správy, a to během 10 let předcházejících advokátní zkoušce na pozici, která vyžaduje znalosti z oboru práva a která přímo souvisí s poskytováním právní asistence těmto orgánům.</p> <p>Osoby, které úspěšně složily závěrečnou zkoušku opravňující k výkonu profese soudce, státního zástupce či notáře.</p>
Struktury odpovědné za organizaci právní praxe koncipientů:	Komora (odbornou přípravu organizují jak komory právních poradců, tak advokátní komory).	
Forma právní praxe koncipientů	Stáž pod dohledem obou typů komor.	
Přijímací zkouška / prověření před zahájením koncipientské právní praxe	ANO	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola/ověření diplomu • Přijímací zkouška
Stanovený vzdělávací plán během koncipientské právní praxe	ANO	<p>Hlavní témata:</p> <p>Pravidla deontologie, občanské právo, občanské právo procesní, trestní právo, trestní právo procesní, správní právo, správní právo procesní, pracovní právo, právo EU, daňové právo, právo sociálního zabezpečení, rodinné právo, právo obchodních společností, insolvenční právo, právo duševního vlastnictví</p>
Specifika týkající se vzdělávání v právu EU a jazykové přípravy	ANO	<p>Vzdělávání zaměřené na právní předpisy EU je součástí koncipientské právní praxe advokátů i právních poradců, žádný oficiální vzdělávací plán však neexistuje. Právní zástupci jsou obvykle vzděláváni v procesním právu a institucionálním právu EU, méně často v unijním právu hmotném. Na advokáty ani právní poradce se nevztahují žádné požadavky v oblasti odborné jazykové přípravy.</p>
Rozdělení	ANO	Různá období jsou věnována různým oblastem

koncipientské právní praxe do jednotlivých fází		<p>práva. Období v délce od 3 týdnů do 6 měsíců se zaměřují na jednotlivé oblasti práva, jichž se stáž týká. Teoretická výuka se těmito tématy zabývá v přesně stanovených etapách koncipientské právní praxe (např. v prvním roce se jedná o občanské právo, občanské právo procesní a pracovní právo).</p>
Hodnocení/zkouška po skončení koncipientské právní praxe	ANO	<ul style="list-style-type: none"> • Prostřednictvím písemného testu • Prostřednictvím zpráv školitelů, které se týkají jednotlivých činností v rámci stáže (školitel podrobně zhodnotí pokrok dosažený stážistou v různých odborných dovednostech za daný rok)
3. Systém soustavné odborné přípravy		
Rozlišování mezi soustavnou odbornou přípravou a specializací		NE
Povinnosti týkající se soustavné odborné přípravy	ANO	<p>Povinnosti týkající se odborné přípravy jsou stanoveny ve vnitřních předpisech Národní komory právních poradců a Nejvyšší advokátní rady (v polštině). Profesní sdružení advokátních komor je tvořeno 24 komorami advokátů. Státním samosprávným orgánem advokátních komor (pro advokáty - právní zástupce) je Nejvyšší advokátní rada. Všechny organizace zajišťují soustavné vzdělávání svých členů. Oba typy komor tedy nesou odpovědnost za soustavnou odbornou přípravu advokátů a právních poradců. Národní komora odpovídá za vzdělávání právních poradců, zatímco Nejvyšší advokátní rada za vzdělávání advokátů. Právní základ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – článek 41 zákona o právních poradcích – článek 23 o kodexu chování právních poradců – usnesení č. 30/B/VII/2008 ze dne 6. června 2008 o Národní komoře právních poradců

		<ul style="list-style-type: none"> – čl. 3 odst. 4 zákona o advokacii – § 8 kodexu chování advokátů – usnesení č. 57/2011 ze dne 19. listopadu 2011 o Národní radě advokátů – prohlášení ze dne 25. března 2006 o průběžné odborné přípravě
Povinnosti týkající se specializace	NE	Zákony ani vnitřní předpisy se o specializaci nezmiňují.
Povinnosti týkající se studia cizích jazyků	Žádné povinnosti	
Povinnosti týkající se obsahu práva EU u soustavné odborné přípravy	Žádné povinnosti	
4. Systémy akreditace a poskytovatelé odborné přípravy		
Možnost akreditace	Nepoužije se	
Počet poskytovatelů nabízejících vzdělávací aktivity v oblasti soustavné odborné přípravy	více než 50	
Typy poskytovatelů nabízejících vzdělávací aktivity v oblasti soustavné odborné přípravy	<ul style="list-style-type: none"> • Komory • Neakreditovaní komerční poskytovatelé odborné přípravy • Neakreditovaní soukromí či veřejní neziskoví poskytovatelé odborné přípravy (včetně univerzit) 	
Aktivity a metody		
Typy vzdělávacích aktivit, které jsou uznány v rámci povinností soustavné odborné přípravy či specializace	<ul style="list-style-type: none"> • Osobní účast na přípravných kurzech • Absolvování e-learningových modulů • Účast na konferencích v rámci odborné přípravy 	Účast na aktivitách v oblasti odborné přípravy v jiném členském státě: Ano , povinnosti týkající se soustavné odborné přípravy lze splnit i v jiném členském státě.

	<ul style="list-style-type: none"> • Účast na aktivitách odborné přípravy v roli školitele či pedagoga • Publikační činnost 	
--	---	--

5. Dohled nad aktivitami v oblasti odborné přípravy

Organizace zapojené do dohledu nad vzdělávacími aktivitami v oblasti soustavné odborné přípravy	ANO	Komory Místní komory odpovídající za právní poradce a místní komory odpovídající za advokáty (právní zástupce)
Proces dohledu	Dohled se vztahuje na: <ul style="list-style-type: none"> • vzdělávací plán • subjekt zajišťující odbornou přípravu • skutečnost, zda je aktivita určena výhradně či převážně právním zástupcům a rozvíjí profesní dovednosti právního zástupce 	

6. Vnitrostátní reforma systému odborné přípravy

Vnitrostátní reforma systému odborné přípravy proběhla nedávno (v letech 2011–2012) s cílem přizpůsobit požadavky odborné přípravy aktuálním potřebám. Stážisté v současnosti podstupují praktičtější, méně teoretickou odbornou přípravu. Odborná příprava je rovněž interaktivnější (diskuse, případové studie, simulované soudní procesy). Roste zájem o právo EU, daňové právo, nové technologie a marketing právních služeb.

Zdroj: Pilotní projekt – Evropské justiční vzdělávání: „Část 2 – Studie aktuální situace v oblasti odborné přípravy advokátů týkající se právních předpisů EU“, vypracovaná Radou evropských advokátních komor (CCBE) a Evropským institutem veřejné správy (EIPA)